

Posudek oponenta disertační práce

Název práce: Romantická operní hrdinka Violetta Valéry v tvorbě G. Verdiho

Jméno autora: MA et MA Lucie Kaňková, Dis

Svou úlohu oponenta k této práci shledávám v souvislosti nedávno zveřejněného textu Taking Salzburg Forward (EUA) vydaným Evropskou ligou institutů umění, schválený zastupitelstvem ELIA, prezentovaným ve Florencii dne 2.prosince 2016, který apeluje na nutnost komunikace s neakademickými zainteresovanými subjekty. Přestože moje dráha kariérního umělce neobsahuje dráhu akademickou, pokusím se svými spíše praktickými znalostmi co nejpochopněji zhodnotit vědeckou disertační práci Romantická operní hrdinka Violetta Valéry v tvorbě G. Verdiho MA et MA Lucie Kaňkové, Dis.

Hodnocení jednotlivých kritérií.

Splnění zadání

Zadání vědecké práce s názvem Romantická operní hrdinka Violetta Valéry v tvorbě G. Verdiho bylo splněno, avšak s drobnými nepřesnostmi, kterým se budu věnovat v dalších odstavcích.

Zvolený druh výzkumu, který kandidátka zvolila ke své disertační práci, lze nazvat explorativním výzkumným plánem a jako takový má svou podstatu a formu: při explanaci používá v jednotlivých kapitolách popis od obecného k jednotlivému.

V prvních kapitolách logicky popisuje politické dění v místech působení G. Verdiho a zasazuje hudební tvorbu do dobového kontextu.

3.1. Rigoletto uvádí též několikatakotový notový zápis částí opery (klavírní výtah). Tuto formu však v **kapitole 3.2. Trubadúr, 3.3. La traviata, skutečný příběh Violetty Valéry** z neznámého důvodu opouští a navrácí se k ní až v kapitole **7 Hudební analýza**. Přirovnávání Gildy k postavě z Disneyho filmu „Frozen“ se kandidátce jistě bude hodit např. pro výchovné koncerty.

Kapitola 7.3 Instrumentace postrádá úryvky z partitury, opět jsou zde doložené pouze z klavírního výtahu, kandidátka volí obecný slovní popis, vhodné doplnění partiturou nikoliv.

Kapitola 7.4 Tónina se věnuje volbě tónin různých skladatelů, na druhou stranu však nezmiňuje nepomíjitelný fakt dobového ladění orchestru. To bylo v době G. Verdiho A=432hz. Tedy téměř o čtvrt tónu nižší než nyní, kdy orchestry běžně ladí A=442hz. (viz např. Anthony Morss, Schiller Institute NYC, aj.) Zpívat celou roli ve dnešním zvýšeném ladění vede logicky k nutnému posunu interpretace i dynamiky. Dobové ladění, které je v Čechách spojováno obvykle s hudbou barokní, leč neprávem, neboť ladění bylo jiné i v době romantické, je samo o sobě dalším tématem k odborným vědeckým výzkumům. V této kapitole, i přesto, že se zabývá instrumentací, o ní není zmínka.

Druhá část práce je věnována roli Violetty, popisu jednotlivých scén, árií, duetů a ansámbků. Již v úvodu disertace je popsán fakt, že se kandidátka nechce věnovat porovnávání slavných představitelk Violetty Valéry. Toto je dle mého názoru zcela zásadní chyba, práce je tak ochuzena o přínos interpretačních porovnání, která mohla zahrnout jak Verdiho přístup (který dle tvrzení kandidátky byl vůči interpretům vstřícný), tak interpretek v průběhu času. Právě verifikace těchto bádání mohla být velkým explanačním přínosem disertační práce. Požadavek originálního příspěvku do své disciplíny tak dle mého názoru nebyl zcela naplněn.

Reprodukovatelnost

Oceňuji reprodukovatelnost této práce, a to především z hlediska pomoci budoucím interpretkám k dalšímu nahlédnutí a k pochopení souvislostí spojených s interpretací a znalostmi realit, které mohou, ale nemusí, docílit přesvědčivější ztvárnění Verdiho rolí.

Internacionálnost

Kandidátka dále splňuje jeden ze **základních požadavků** stanovených Evropskou Ligou Institutů Umění, tedy potřebu uměleckého **mezinárodního působení**, které je dle „Florentské zásady“ určující k obohacení a přínosu své akademické a profesní zkušenosti a k budování cenných sociálních sítí a též k transferu klíčových dovedností, doplňuji – lze-li ho považovat za obohacující.

Interdisciplinární požadavek

Dle mého názoru nebyl zcela využit, naplněn. Obohacení lékařskými výzkumy v oblasti pneumologie zaměřené na oblast tubery by bylo bývalo velmi přínosné, a to jak z hlediska interpretace projevů pacientek s tuberkulózou, tak z možných dalších závěrů vzniklých propojením s touto lékařskou disciplínou. Kandidátka se však v kapitole **11 Pěvecká úskalí a interpretační historie** některým zvláštnostem choroby věnuje. Též, a především, větší přesah do pole psychiatrie a psychologie by byl býval zajímavý a hodnotný. Postrádám konzultace jak s psychologem, tak psychiatry a zpracování jejich odborných závěrů, ačkoliv v úvodu práce bylo zohlednění psychologického kontextu avizováno.

Další komentáře a hodnocení

Práce je zajímavá svým netradičním způsobem uchopit téma ženské postavy Verdiho nejvýznamnější tragické opery. Autorku je třeba pochválit za tento pokus o novátorský přístup, zejména za snahu podívat se na postavu Violetty z různých úhlů a fazet. Tato dobře míněná snaha se však autorce poněkud rozpadla do jednotlivých kapitol, subkapitol a subsubkapitol. Čtenáři je tak poněkud obtížnější objevit červenou nit, která by měla jednotlivé aspekty provazovat.

Práce je však vcelku přínosná, autorce doporučuji dále se věnovat tématu.

Otázky

1. Seznam použité literatury: Z. Freud – Erinnern, Wiederholen und Durcharbeiten (zapamatování, opakování a zpracování) Tento Freudův článek vyšel v r.1914 pojednává o fenoménu zv. „opakovací nutkání“. Vzhledem k tomu, že nikde nebylo citováno, ani nastíněna souvislost, prosím o jednoduché osvětlení, v čem konkrétně spočíval jeho přínos do disertační práce Romantická operní hrdinka Violetta Valéry v tvorbě G. Verdiho.
2. Ačkoliv je Verdi považován za jednoho z prvních autorů využívajících prvky verismu, v disertační práci o tomto není zmínka. Jaký k tomu byl důvod?

Klasifikace

Dostatečně/Sufficient

Marie Fajtová

V Praze den 25.8.2022

Podpis

.....